

11. Odpoveď podpredsedníčky vlády a ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky L. Žitňanskej na interpeláciu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky Ľ. Galka podanú 26. januára 2017 vo veci oznámení o súdnych znalcoch

**MINISTERSTVO
SPRAVODLIVOSTI
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Lucia Žitňanská
podpredsedníčka vlády
a ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky

SEKRETARIÁT PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania: 24-02-2017		
Číslo spisu: PREDS-164/2017		
Listy 1/-	Prílohy: 1/5	
RZ	ZH	LU

Bratislava 20 FEB. 2017

Č. 40979/2017/153

Vážený pán poslanec Národnej rady Slovenskej republiky,

Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) bol 31. januára 2017 doručený list predsedu Národnej rady Slovenskej republiky č. PREDS-57/2017 z 27. januára 2017, prílohou ktorého bola Vaša interpelácia z 9. januára 2017.

Na základe § 129 zákona č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rokovacom poriadku“) ste sa na mňa obrátili s interpeláciou týkajúcou sa aplikácie ustanovení zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZZTP“) a konkrétneho prípadu Ing. Milana Naďa, Kostolné 148, 916 13 Kostolné, ktorý ministerstvo informoval o údajných odborných pochybeniach PhDr. Jána Šútovca, PhD., narodeného 17. februára 1946, s adresou trvalého pobytu Priehradná 13, 036 08 Martin, zapísaného v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov, oddiel na zápis znalcov, odbor: Psychológia, odvetvie: Klinická psychológia detí, odvetvie: Klinická psychológia dospelých, odvetvie: Poradenská psychológia, odvetvie: Psychológia sexuality, evidenčné číslo 913492.

V súlade s § 130 ods. 1 zákona o rokovacom poriadku Vám poskytujem nasledovnú odpoveď na interpeláciu, ktorá je vzhľadom na znenie Vašich otázok rozdelená na dve časti.

Dohľad ministerstva nad znaleckou činnosťou

Podľa § 13 ods. 6 zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov *ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky zabezpečuje výkon znaleckej činnosti, prekladateľskej činnosti a tlmočnickej činnosti a vydávanie Zbierky zákonov Slovenskej republiky a Obchodného vestníka.*

Vychádzajúc z uvedeného ustanovenia, ZZTP upravuje pôsobnosť ministerstva na predmetnom úseku štátnej správy, predovšetkým vedenie zoznamu znalcov, tlmočníkov a prekladateľov (§ 4 ods. 1 ZZTP) a výkon dohľadu nad znalcami, tlmočníkmi a prekladateľmi (§ 29 ZZTP).

Podľa § 29 ods. 1 ZZTP *dohľad nad činnosťou vykonáva ministerstvo sledovaním dodržiavania zákonnosti a správnosti postupov znalcov, tlmočníkov a prekladateľov a preskúmvaním podnetov na postup pri výkone tejto činnosti.*

Podľa § 31 ods. 1 ZZTP *ministerstvo vybavuje sťažnosti na znalcov, tlmočníkov a prekladateľov pri výkone znaleckej činnosti, tlmočnickej činnosti alebo prekladateľskej činnosti okrem sťažností na ich postup v konaní.*

Možno teda zhrnúť, že podania týkajúce sa údajných pochybení znalcov môžu byť kvalifikované buď ako podnety v zmysle § 29 ods. 1 ZZTP, alebo ako sťažnosti podľa § 31 ods. 1 ZZTP, pričom ministerstvo na základe primeraného použitia § 19 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) posudzuje podania podľa ich obsahu.

Na základe oznámenia alebo z vlastnej činnosti môže ministerstvo podľa § 18 ods. 3 správneho poriadku začať správne konanie vo veci iného správneho deliktu podľa § 27 ods. 1 ZZTP, pričom v prípade následného rozhodnutia o vine znalca uloží niektorú (prípadne niektoré) zo sankcií podľa § 27 ods. 3 ZZTP.

Vašou otázkou ste chceli zistiť, či ministerstvo v danej oblasti vybavuje oznámenia od občanov, resp. či preskúma len oznámenia doručené od všeobecných súdov, na čo Vám poskytujem odpoveď, že ministerstvo vybavuje všetky oznámenia od fyzických a právnických osôb, pokiaľ nejde o sťažnosti na postup znalcov v konaní, teda o situáciu, ktorá je upravená v § 31 ods. 1 ZZTP.

Znenie § 31 ods. 1 ZZTP vychádza zo skutočnosti, že ak je zadávateľom znaleckého úkonu súd alebo iný orgán verejnej moci vedúci konanie, tento subjekt má viaceré možnosti zakročenia v prípade, ak nie je znalecká činnosť vykonaná riadne alebo včas.

Zo znenia § 3 ods. 5 písm. b) ZZTP vyplýva, že zadávateľ môže znížiť alebo nepriznať tarifnú odmenu, ak znalec vykoná úkon oneskorene, neúčelne alebo nekvalitne, v prípade spôsobenia prietahov v konaní môže zadávateľ taktiež pristúpiť k uloženiu poriadkovej pokuty, a to aj opakovane.

Navyše platí, že ak je znalecká činnosť vykonaná v rámci konania, niektorý z dotknutých subjektov vždy vníma závery znaleckého úkonu negatívne a ak by ministerstvo vybavovalo sťažnosti na postup znalcov v konaní, fakticky by hodnotilo dôkazy namiesto vo veci konajúceho orgánu verejnej moci.

Orgán verejnej moci vedúci konanie je pritom povinný hodnotiť znalecké úkony rovnako ako všetky iné dôkazy, čo vyplýva napríklad z rozhodnutia Ústavného soudu České republiky sp. zn. III. ÚS 299/06 z 30. apríla 2007, podľa ktorého: *„Znalecký posudek je nutno hodnotit stejně pečlivě, jako každý jiný důkaz, ani on nepožívá žádné větší důkazní síly a musí být podrobován všestranné prověrce nejen právní korektnosti, ale též věcné správnosti. Hodnotit je třeba celý proces utváření znaleckého důkazu, včetně přípravy znaleckého zkoumání, opatřování podkladů pro znalce, průběh znaleckého zkoumání, věrohodnost teoretických východisek, jimiž znalec odůvodňuje své závěry, spolehlivost metod použitých znalcem a způsob vyvozování závěrů znalce. Ponechávat bez povšimnutí věcnou správnost znaleckého posudku, slepě důvěřovat závěrům znalce, by znamenalo ve svých důsledcích popřít zásadu volného hodnocení důkazů soudem podle svého vnitřního přesvědčení, privilegiovat znalecký důkaz a přenášet odpovědnost za skutkovou správnost soudního rozhodování na znalce; takový postup nelze z ústavněprávních hledisek akceptovat.“*

Každoročne sú pre súdy alebo iné orgány verejnej moci vedúce konania vypracované desaťtisíce úkonov znaleckej činnosti, povinnosť pristúpiť k dohľadu na základe oznámenia fyzickej osoby alebo právnickej osoby teda nielenže nevyplýva z aktuálnej právnej úpravy, ale bola by nesystematická, spôsobovala by prieťahy v konaniach a takisto aj presun veľkej časti agendy na ministerstvo, ktoré by bolo nútené preskúmať zákonnosť a správnosť zásadnej časti znaleckých úkonov.

Vyššie uvedené závery však neznamenajú, že voči znalcovi vykonávajúcemu činnosť na základe ustanovenia vo veci konajúcim súdom alebo iným orgánom verejnej moci nemôže byť za žiadnych okolností vyvodená administratívnoprávna zodpovednosť. Predovšetkým chcem poukázať na to, že v aktuálnom znení inštrukcie Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky 7/2009 z 25. marca 2009 č. 23635/2009-51 o organizácii a riadení znaleckej, tlmočnickej a prekladateľskej činnosti (ďalej len „inštrukcia“) je upravená oznamovacia povinnosť súdov, ktoré sú povinné bezodkladne oznámiť ministerstvu nedostatky v činnosti znalcov, tlmočníkov a prekladateľov pribratých v konaní pred okresnými súdmi a krajskými súdmi.

Znamená to, že ide o prostriedok, ktorý slúži na riešenie mimoriadnych situácií, napríklad ak znalec ani napriek opakovanému uloženiu poriadkovej pokuty nepredloží vypracovaný úkon znaleckej činnosti a spisový materiál, ak dôjde k závažnému obsahovému pochybeniu a tak podobne. V prípade zistenia nezákonného alebo nesprávneho postupu má ministerstvo možnosť uložiť aj sankciu podľa § 27 ods. 3 písm. c) ZZTP (zákaz výkonu znaleckej činnosti na obdobie najviac jedného roka) alebo sankciu podľa § 27 ods. 3 písm. d) (vyčiarknutie zo zoznamu znalcov, tlmočníkov a prekladateľov), čiže ide o sankcie, ktoré by mali veľmi závažný dopad na výkon činnosti znalca.

Ministerstvo síce nevybavuje sťažnosti na postup znalcov v konaní, ale v rámci dohľadu sa zaoberá všetkými ostatnými oznámeniami o údajných pochybeniach, medzi ktoré patria najmä prípady výkonu znaleckej činnosti:

- pre súd alebo iný orgán verejnej moci vedúci konanie, ak dôjde k oznámeniu zo strany zadávateľa, ktorým je súd alebo iný orgán verejnej moci,
- pre fyzickú osobu alebo právnickú osobu, ktorá použije tento úkon v rámci konania pred orgánom verejnej moci,
- na účel dobrovoľnej dražby,
- na účel reklamačného konania.

Oznámenia Ing. Milana Naďa

Ministerstvu bolo doručených viacero e-mailov a podaní Ing. Milana Naďa, ktorý poukázal na údajné porušenie povinností znalca zo strany PhDr. Jána Šútovca, PhD., ale aj PhDr. Zuzany Bielikovej, narodenej 8. júna 1959, s adresou trvalého pobytu kpt. Nálepku 83C, 934 05 Levice, zapísanej v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov, oddiel na zápis znalcov, odbor: Psychológia, odvetvie: Klinická psychológia detí, odvetvie: Klinická psychológia dospelých, evidenčné číslo 910251.

Ing. Milanovi Naďovi boli adresované nasledovné písomnosti ministerstva, ktoré sa týkali znalca PhDr. Jána Šútovca, PhD.:

1. list č. 44674/2016/153 zo 7. júla 2016 (doručený 13. júla 2016),
2. list č. 44674/2016/153 z 31. októbra 2016 (doručený 9. novembra 2016),
3. list č. 44674/2016/153 z 23. novembra 2016 (doručený 2. decembra 2016).

Listom ministerstva č. 44674/2016/153 zo 7. júla 2016 mu bolo odpovedané, že vzhľadom na znenie § 5 ods. 7 zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov bola jeho sťažnosť odložená, pretože v rámci piatich pracovných dní nedošlo k jej doplneniu vlastnoručným podpisom.

Zároveň však bolo poukázané na to, že ministerstvo podľa § 31 ods. 1 ZZTP nevybavuje sťažnosti na postup znalcov v konaní, takže sa javilo, že aj keby došlo k včasnému doplneniu sťažnosti, ministerstvo by ju nevybavovalo.

Ďalej bolo podotknuté, že v súvislosti s podaním týkajúcim sa znaleckého posudku č. 52/2011, ktorý vypracovala PhDr. Zuzana Bieliková, mu bolo odpovedané listom ministerstva z 23. januára 2013.

Odhliadnuc od neriadneho podania sťažnosti a skutočnosti, že ministerstvo nevybavuje sťažnosti na postup znalcov v konaní, v prípade znaleckého úkonu PhDr. Zuzany Bielikovej by tak či tak uplynuli lehoty na prípadné vyvodenie administratívnoprávnej zodpovednosti upravené v § 27 ods. 7 ZZTP, t. j. jednoročná subjektívna lehota a trojročná objektívna lehota.

V časti týkajúcej sa údajného spôsobenia prieťahov v súdnom konaní sa ministerstvo napriek zneniu čl. 5 inštrukcie obrátilo na vo veci konajúci súd a rozhodlo sa preveriť stav veci. Takéto konanie nie je v rozpore s právnou úpravou, no zároveň išlo o úkon presahujúci rámec základných povinností orgánu vykonávajúceho dohľad.

Podľa § 27 ods. 1 písm. a) ZZTP *znalec, tlmočník, prekladateľ sa dopustí správneho deliktu, ak spôsobí bez vážnych dôvodov uznaných súdom alebo iným orgánom verejnej moci prieťahy v súdnom alebo inom konaní, v ktorom bol ustanovený; za spôsobenie prieťahov sa považuje prekročenie lehoty určenej na vykonanie úkonu súdom alebo iným orgánom verejnej moci o viac ako 30 dní.*

Ministerstvo preto požiadalo Okresný súd Nové Mesto nad Váhom o poskytnutie vyjadrenia, z obsahu ktorého vyplynulo, že síce išlo o prieťahy v konaní presahujúce trvanie 30 dní, avšak zároveň boli súdom akceptované dôvody omeškania. Zo znenia skutkovej podstaty iného správneho deliktu podľa § 27 ods. 1 písm. a) ZZTP vyplýva, že popísaným konaním nedošlo k spáchaniu iného správneho deliktu.

Táto skutočnosť bola Ing. Milanovi Naďovi oznámená listom č. 44674/2016/153 z 31. októbra 2016, ktorým bol pisateľ takisto informovaný o tom, že ministerstvo v plnom rozsahu zotrváva na skôr vyslovených záveroch.

Na podanie doručené 15. novembra 2016 bolo Ing. Milanovi Naďovi odpovedané listom ministerstva č. 44674/2016/153 z 23. novembra 2016, kde bol len v stručnosti zrekapitulovaný skôr vyslovený záver týkajúci sa námietok voči znaleckému úkonu PhDr. Jána Šútovca, PhD.

Životná situácia Ing. Milana Naďa je pre takto nezasiahnuté osoby len ťažko predstaviteľná a je úplne pochopiteľné, že subjektívne vníma postup znalcov a orgánov verejnej moci ako nespravodlivý, prípadne až ako nezákonný a úmyselne namierený proti nemu.

Postup ministerstva však bol plne v súlade s legislatívou, v podobných prípadoch je vždy postupované identicky a ani prípadné ďalšie podania v rovnakej veci by neboli spôsobilé zmeniť vyššie popísané právne posúdenie. Keďže sa ministerstvo z procesných dôvodov nezoberalo obsahovou stránkou znaleckých posudkov, na tomto mieste sa nemožno vyjadriť k správnosti námietok pisateľa.

Ing. Milan Naď má naďalej k dispozícii ďalšie možnosti postupu voči znalcom, od uplatnenia si nároku na náhradu škody až po podanie trestného oznámenia, ak sa domnieva, že došlo k vypracovaniu nepravdivého znaleckého posudku alebo nepravdivých znaleckých posudkov.

Na záver uvádzam, že moja odpoveď na interpeláciu bola zaslaná na vedomie predsedovi Národnej rady Slovenskej republiky Andrejovi Dankovi.

S úctou

Vážený pán poslanec
Ľubomír Galko
Národná rada Slovenskej republiky
Námestie Alexandra Dubčeka 1
812 80 Bratislava